HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

16 iulie 2015*

„Trimitere preliminară — Înțelegeri — Modalități de repartizare a clienților pe o piață a fondurilor de pensii private — Existența unei restrângeri a concurenței în sensul articolului 101 TFUE — Afectarea comerțului dintre statele membre”

În cauza C-172/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Înalta Curte de Casație și Justiție (România), prin decizia din 13 februarie 2014, primită de Curte la 7 aprilie 2014, în procedura

ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA

împotriva

Consiliului Concurenței,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, și domnii J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, J. L. da Cruz Vilaça și C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 februarie 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA, de I. Hrisafi și de R. Vasilache, avocați;

— pentru Consiliul Concurenței, de B. Chirițoiu, de A. Atomi și de A. Gunescu, în calitate de agenți;

— pentru guvernul român, de R.-H. Radu, de A. Buzoianu și de A.-G. Văcaru, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de A. Biolan, de M. Kellerbauer și de L. Malferrari, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 23 aprilie 2015,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: româna.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 101 alineatul (1) litera (c) TFUE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA (denumită în continuare „ING Pensii”), societate care administrează un fond de pensii privat, pe de o parte, și Consiliul Concurenței, pe de altă parte, cu privire la o cerere având ca obiect anularea unei decizii a acestuia din urmă prin intermediul căreia i s-a aplicat societății menționate o amendă pentru faptul că a participat la un acord care vizează restrângerea concurenței pe piața românească a fondurilor de pensii private.

Cadrul juridic

3 Articolul 5 din Legea concurenței nr. 21/1996, cu modificările ulterioare (*Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 240 din 3 aprilie 2014, denumită în continuare „Legea nr. 21/1996”), prevede:

„(1) Sunt interzise orice înțelegeri, exprese sau tacite între agenții economici ori asociațiile de agenți economici, orice decizii luate de asociațiile de agenți economici și orice practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia, în special cele care urmăresc:

[…]

c) împărțirea piețelor de desfacere sau a surselor de aprovizionare […]”

4 Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, cu modificările ulterioare (*Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 482 din 18 iulie 2007, denumită în continuare „Legea nr. 411/2004”), reglementează înființarea, organizarea, funcționarea și supravegherea acestor fonduri de pensii. Aderarea la un fond de pensii administrat privat, atunci când este obligatorie, se efectuează sub controlul Casei Naționale de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale (denumită în continuare „CNPAS”).

5 În temeiul Legii nr. 411/2004, 18 societăți având ca obiect administrarea unor fonduri de pensii private au fost autorizate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private în perioada cuprinsă între 25 iulie 2007 și 9 octombrie 2007, fiecare dintre aceste societăți putând administra un singur fond de pensii privat în România.

6 Articolul 30 din Legea nr. 411/2004 prevede:

„(1) Persoanele în vârstă de până la 35 de ani […] care contribuie la sistemul public de pensii trebuie să adere la un fond de pensii.

[…]”

7 Articolul 31 din această lege prevede:

„O persoană nu poate fi participant, în același timp, la mai multe fonduri de pensii reglementate de prezenta lege și poate avea un singur cont la fondul de pensii al cărui participant este […]”

8 Articolul 32 din legea menționată prevede:

„(1) O persoană devine participant la un fond de pensii prin semnarea unui act de aderare individual, din proprie inițiativă sau în urma repartizării sale de către instituția de evidență.

(2) La semnarea actului de aderare participanții sunt informați asupra condițiilor schemei de pensii private, mai ales în ceea ce privește: drepturile și obligațiile părților implicate în schema de pensii private, riscurile financiare, tehnice și de altă natură, precum și despre natura și distribuția acestor riscuri.

[…]”

9 Articolul 33 din aceeași lege prevede:

„(1) Persoana care nu a aderat la un fond de pensii în termen de 4 luni de la data la care este obligată prin efectul legii este repartizată aleatoriu la un fond de pensii de către instituția de evidență.

(2) Repartizarea aleatorie a persoanelor se efectuează direct proporțional cu numărul participanților unui fond de pensii la data efectuării repartizării.

[…]”

10 Articolul 5 din Norma nr. 18/2007 a Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, privind aderarea inițială și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat, cu modificările ulterioare (*Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 746 din 2 noiembrie 2007 (denumită în continuare „Norma nr. 18/2007”), prevede:

„(1) Alegerea unui fond de pensii administrat privat este o opțiune individuală a participantului.

(2) Aderarea la un fond de pensii administrat privat se face din propria inițiativă a participantului sau în urma repartizării sale aleatorii de către CNPAS, în situația în care aderarea la un fond de pensii administrat privat este obligatorie.

[…]

(6) Procedura de aderare inițială la fondurile de pensii administrate privat începe la data de 17 septembrie 2007 și se finalizează la data de 17 ianuarie 2008.”

11 Articolul 21 din Norma nr. 18/2007 prevede:

„(1) În cazul în care o persoană este raportată, în cadrul unei raportări bilunare, de unul sau mai mulți administratori cu mai multe acte individuale de aderare semnate sau se constată că este validată temporar în cadrul unei raportări bilunare anterioare, CNPAS înscrie persoana respectivă în tabelul electronic al dublurilor.

(2) CNPAS transmite tabelul electronic al dublurilor către administratori și Comisie în termen de 3 zile lucrătoare de la data primirii raportului bilunar.

[…]”

12 Articolul 23 din această normă prevede:

„[…]

(3) Persoanele care, la finalizarea procesului de aderare inițială, figurează la CNPAS cu mai multe acte individuale de aderare semnate sunt înscrise în registrul participanților ca «nevalidate» și sunt repartizate în mod aleatoriu în conformitate cu dispozițiile acestui regulament.”

13 Articolul 29 din norma menționată prevede:

„La finalizarea procesului de repartizare aleatorie, CNPAS validează persoanele pentru fiecare fond de pensii administrat privat în parte și actualizează informațiile în Registrul participanților.”

14 Articolul 30 din aceeași normă prevede:

„(1) În termen de 5 zile lucrătoare de la înregistrarea în Registrul participanților a persoanelor repartizate aleatoriu, CNPAS notifică fiecărui administrator în parte lista cu persoanele repartizate aleatoriu și validate la fondul de pensii administrat privat de către acesta.

[…]”

15 Articolul 31 din Norma nr. 18/2007 prevede:

„Administratorul căruia i-au fost repartizați aleatoriu participanți de către CNPAS are obligația de a le notifica acestora, în termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării lor ca participanți la fondul de pensii administrat privat, denumirea fondului de pensii administrat privat și a administratorului acestuia.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

16 ING Pensii este o societate care exercită o activitate de administrare a unui fond de pensii, în special pe piața pensiilor private obligatorii în România. În această calitate, ea a făcut obiectul unei anchete efectuate de Consiliul Concurenței referitoare la o eventuală încălcare a articolului 5 alineatul (1) din Legea nr. 21/1996 și a articolului 101 TFUE.

17 Prin decizia nr. 39/2010 din 7 septembrie 2010, Consiliul Concurenței a aplicat amenzi unui număr de 14 societăți care administrează fonduri de pensii private, printre care figurează ING Pensii, din cauza unor acorduri încheiate între aceste societăți și care vizează repartizarea clienților. Aceste acorduri priveau persoane care au semnat două acte de aderare la fonduri de pensii private diferite, în perioada de aderare inițială la aceste fonduri. Potrivit Consiliului Concurenței, prin încheierea unor asemenea acorduri, fondurile de pensii în cauză au repartizat aceste persoane (denumite în continuare „dubluri”) în cote egale între ele și au urmărit astfel să evite împărțirea acestora de către CNPAS.

18 La 4 octombrie 2010, în fața Curții de Apel București, ING Pensii a solicitat, cu titlu principal, anularea deciziei nr. 39/2010 și, cu titlu subsidiar, anularea în parte a acesteia, în scopul obținerii unei reduceri a cuantumului amenzii aplicate. Această societate a arătat că acordurile în discuție nu erau contrare articolului 5 alineatul (1) din Legea nr. 21/1996 și că nici condițiile de aplicare a articolului 101 TFUE nu erau îndeplinite.

19 ING Pensii a susținut, printre altele, că repartizarea participanților înregistrați ca fiind dubluri nu intra în sfera noțiunii „înțelegere”. Astfel, niciun efect care să constea în restrângerea, în împiedicarea sau în denaturarea concurenței nu a putut fi constatat pe piața românească a fondurilor de pensii private obligatorii sau pe o parte semnificativă a acesteia. ING Pensii a subliniat de asemenea că concurența dintre aceste fonduri de pensii nu fusese eliminată, acestea aflându-se în situație de concurență în perioada inițială de aderare.

20 Consiliul Concurenței a precizat că, pentru a stabili caracterul anticoncurențial al aranjamentelor încheiate între fondurile de pensii vizate, printre care figurează ING Pensii, trebuia să se țină seama de cadrul juridic care a servit drept temei al constituirii și al funcționării pieței administrării private a fondurilor de pensii obligatorii, precum și de particularitățile pieței pe care au fost încheiate aceste aranjamente.

21 Curtea de Apel București a respins, prin hotărârea din 6 februarie 2012, acțiunea formulată de ING Pensii. Aceasta din urmă a formulat recurs la instanța de trimitere. Ea a susținut, printre altele, că alegerea unui alt algoritm de calcul al dublurilor decât cel prevăzut de reglementarea aplicabilă nu constituia o încălcare a Legii nr. 21/1996, ci, cel mult, o încălcare a legislației specifice în materie de pensii private obligatorii. În plus, întrucât acordul în discuție s-a limitat la repartizarea dublurilor, acesta nu ar fi putut afecta concurența pe piața în cauză, dat fiind că acestea, care reprezentau mai puțin de 1,5 % din respectiva piață, nu ar fi făcut obiectul concurenței între fondurile de pensii.

22 ING Pensii a subliniat de asemenea în fața instanței de trimitere că nu avea niciun interes de ordin practic sau economic în efectuarea unei repartizări a dublurilor în cote egale, dat fiind că deținea deja, la 15 octombrie 2007, cea mai mare parte a pieței. În plus, acordurile în discuție în litigiul principal ar fi avut efecte pozitive, conducând la o mai mare eficacitate a procesului de aderare la fondurile de pensii private obligatorii, întrucât participanții ar fi avut mai multe șanse de a li se respecta opțiunea, în raport cu situația care ar fi prevalat dacă s-ar fi procedat la o repartizare aleatorie.

23 ING Pensii a susținut, în sfârșit, că, în speță, nu a fost demonstrat niciun efect al compartimentării pieței naționale a fondurilor de pensii private obligatorii, care s-ar datora alegerii unui alt algoritm de calcul al dublurilor. În ceea ce privește acordurile care acoperă un procent marginal al pieței românești, ar fi evident că efectele reale sau potențiale ale acestora sunt neglijabile și în niciun caz de natură să producă efecte pe piața vizată la nivelul Uniunii.

24 Consiliul Concurenței a solicitat respingerea recursului formulat de ING Pensii, susținând că acordurile având ca obiect repartizarea dublurilor erau de natură să denatureze concurența pe piața fondurilor de pensii private obligatorii și aveau, ca atare, un obiect anticoncurențial. Astfel, capacitatea unui acord de a produce efecte negative și constatarea unei încălcări care constă în împărțirea piețelor și a surselor de aprovizionare nu ar fi condiționate de numărul de clienți împărțiți efectiv, acest aspect ținând de efectele concrete ale unei înțelegeri.

25 În aceste împrejurări, Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În cazul unei practici de împărțire a clienților, numărul concret, final, al acestora este relevant din perspectiva îndeplinirii condiției privind afectarea semnificativă a concurenței în sensul prevederilor articolului 101 alineatul (l) litera (c) din TFUE?”

Cu privire la întrebarea preliminară

26 Este necesar să se arate, cu titlu introductiv, că instanța de trimitere ridică problema privind relevanța numărului de persoane vizate de acorduri de împărțire a clienților din perspectiva uneia dintre condițiile enunțate la articolul 101 alineatul (1) TFUE, potrivit căreia, pentru a intra în domeniul de aplicare al acestei dispoziții, o înțelegere trebuie, printre altele, să poată restrânge concurența în cadrul pieței interne.

27 Având în vedere circumstanțele factuale în discuție în litigiul principal, întrebarea adresată trebuie înțeleasă ca privind aspectul dacă articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie interpretat în sensul că acorduri de împărțire a clienților precum cele încheiate între fondurile de pensii private în cauza principală constituie o înțelegere care are un obiect anticoncurențial și dacă numărul de clienți vizați de aceste acorduri este relevant din perspectiva condiției referitoare la existența unei restrângeri a concurenței în cadrul pieței interne.

28 Trebuie amintit în această privință că, pentru a intra sub incidența interdicției prevăzute la articolul 101 alineatul (1) TFUE, un acord, o decizie a unei asocieri de întreprinderi sau o practică concertată trebuie să poată afecta comerțul dintre statele membre și să aibă „ca obiect sau efect” împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței interne.

29 În ceea ce privește delimitarea care trebuie stabilită între practicile care au un „obiect” anticoncurențial și cele care au un „efect” anticoncurențial, trebuie amintit că acestea nu constituie condiții cumulative, ci alternative.

30 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, ulterioară pronunțării Hotărârii LTM (56/65, EU:C:1966:38), caracterul alternativ al acestor condiții, indicat prin utilizarea conjuncției „sau”, conduce la necesitatea de a analiza, în primul rând, însuși obiectul practicii concertate, ținând seama de contextul economic în care aceasta trebuie să fie aplicată. Cu toate acestea, în ipoteza în care analiza cuprinsului practicii concertate nu ar indica un grad suficient de nocivitate pentru concurență, ar trebui să se examineze efectele acesteia și, pentru a fi interzisă, să se impună întrunirea elementelor care probează că, în fapt, concurența a fost împiedicată, restrânsă sau denaturată în mod sensibil (a se vedea Hotărârea Beef Industry Development Society și Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, punctul 15, precum și Hotărârea T-Mobile Netherlands și alții, C-8/08, EU:C:2009:343, punctul 28).

31 În ceea ce privește noțiunea „restrângere prin obiect”, este necesar să se arate că anumite tipuri de coordonare între întreprinderi indică, prin însăși natura lor, un grad suficient de nocivitate pentru buna funcționare a concurenței normale pentru a se putea considera că examinarea efectelor acestora nu este necesară (a se vedea în acest sens Hotărârea CB/Comisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punctele 49 și 50, precum și jurisprudența citată).

32 În această privință, din jurisprudență rezultă că reprezintă forme de coluziune extrem de dăunătoare pentru buna funcționare a concurenței normale acordurile care au ca obiect, prin însăși natura lor, generarea unei împărțiri a clienților pentru servicii. Astfel, acordurile privind împărțirea clienților intră în mod vădit, ca și acordurile privind prețurile, în categoria restrângerilor celor mai grave ale concurenței (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, punctele 95 și 111).

33 Curtea a subliniat de asemenea că, pentru a aprecia dacă un acord între întreprinderi sau o decizie a unei asocieri de întreprinderi prezintă aceste caracteristici, trebuie analizate cuprinsul dispozițiilor acestora, obiectivele pe care urmăresc să le atingă, precum și contextul economic și juridic în care acestea se înscriu. În cadrul aprecierii respectivului context, trebuie să se ia în considerare natura bunurilor sau serviciilor afectate, precum și condițiile reale de funcționare și structura pieței sau a piețelor relevante (a se vedea Hotărârea CB/Comisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punctul 53 și jurisprudența citată).

34 În consecință, pentru a determina dacă, în cauza principală, practicile în cauză puteau să constituie o asemenea restrângere prin „obiectul” lor, este necesară aprecierea lor în lumina acestor elemente din jurisprudență.

35 În ceea ce privește, în primul rând, cuprinsul înțelegerii în discuție în litigiul principal, este cert că ING Pensii s-a concertat cu alte societăți în vederea împărțirii în cote egale a unui număr nedeterminat de persoane interesate, și anume a dublurilor, între fondurile de pensii private care au participat la aceste practici concertate.

36 Astfel cum a constatat Consiliul Concurenței și după cum reiese din dosarul de care dispune Curtea, acordurile în discuție în litigiul principal au fost concepute și încheiate înainte chiar de punerea în aplicare a procesului de aderare a persoanelor vizate la unul dintre fondurile de pensii private. Aceste societăți au preconizat astfel că numeroase persoane urmau să se afilieze nu doar la un singur fond de pensii, ci la mai multe fonduri de pensii.

37 În ceea ce privește, în al doilea rând, obiectivul urmărit prin fondurile de pensii private în cauză, trebuie arătat că acordurile bilaterale de repartizare a dublurilor aveau ca scop afilierea persoanelor vizate la un cerc limitat de operatori, contrar normelor legale aplicabile și, prin urmare, în detrimentul altor societăți active în sectorul economic în discuție în litigiul principal.

38 Înțelegerea constatată viza, așadar, consolidarea poziției pe piața relevantă a fiecăruia dintre aceste fonduri de pensii private în raport cu cea a concurenților săi care nu au participat la practicile concertate în discuție.

39 Astfel, conform considerațiilor care figurează la punctul 32 din prezenta hotărâre, aceste acorduri urmăreau un obiectiv vădit contrar bunei funcționări a concurenței normale.

40 În al treilea rând, în ceea ce privește contextul economic și juridic în care s-au înscris acordurile în discuție în litigiul principal, trebuie amintit, mai întâi, că formarea acestei noi piețe a fondurilor de pensii private obligatorii a survenit într-o perioadă relativ scurtă, și anume patru luni, la sfârșitul căreia a fost stabilită partea de piață a fiecăruia dintre aceste fonduri.

41 Trebuie arătat, apoi, că legislația națională impunea obligativitatea aderării persoanelor vizate la unul dintre cele 18 fonduri de pensii private autorizate în acest scop și că această aderare devenea validă din punct de vedere legal doar la momentul înregistrării sale la CNPAS.

42 Pe de altă parte, în conformitate cu această legislație, se considera că persoanele care s-au înscris la mai mulți administratori ai unor asemenea fonduri nu au efectuat o aderare validă și trebuiau să fie repartizate între aceste fonduri în mod direct proporțional cu numărul de persoane a căror aderare fusese validată pentru fiecare dintre fondurile respective.

43 În plus, legislația menționată prevedea că o persoană care a aderat în mod valabil la unul dintre fondurile de pensii private autorizate nu putea, sub sancțiunea suportării unor cheltuieli semnificative, să își modifice adeziunea înainte de expirarea unei perioade de doi ani.

44 În sfârșit, prin practicile concertate pe care le-au organizat, fondurile de pensii private în cauză s-au sustras în mod deliberat de la aplicarea normelor legale, care prevedeau o afiliere a dublurilor ca urmare a unei intervenții a autorităților naționale competente și potrivit unei repartizări aleatorii a acestora.

45 În aceste împrejurări, pentru a aprecia contextul economic și juridic în care se înscrie o înțelegere, conform jurisprudenței amintite la punctul 33 din prezenta hotărâre, trebuie să se ia în considerare natura serviciilor afectate, precum și condițiile reale de funcționare a pieței relevante și structura acesteia din urmă.

46 În speță, natura serviciului în cauză, caracterizată în special prin obligația legală impusă persoanelor vizate de a adera la un fond de pensii privat, era definită de legislația națională. Astfel, produsul de asigurare în discuție în litigiul principal era ușor identificabil de clienții potențiali, astfel încât aceștia se aflau în prezența unei concurențe puternice între diferitele fonduri de pensii private omologate pentru a oferi acest produs.

47 În consecință, practicile concertate organizate de fondurile de pensii private în cauză aveau ca scop să permită acestora exercitarea unei influențe asupra structurii și asupra condițiilor reale de funcționare a noii piețe a asigurărilor private obligatorii, într-o etapă-cheie a formării acesteia din urmă.

48 În sfârșit, pentru a se reține condiția potrivit căreia un acord, în sensul articolului 101 alineatul (1) TFUE, trebuie să poată afecta comerțul dintre statele membre, este necesar ca acest acord să permită să se considere cu un grad de probabilitate suficient, pe baza unui ansamblu de elemente de fapt și de drept, că poate exercita o influență directă sau indirectă, actuală sau potențială asupra schimburilor

comerciale curente dintre statele membre, iar aceasta într-un asemenea mod încât să creeze temerea că poate constitui un obstacol pentru realizarea unei piețe unice între statele membre. Este necesar, în plus, ca această influență să nu fie nesemnificativă (a se vedea Hotărârea Javico, C-306/96, EU:C:1998:173, punctul 16, Hotărârea Bagnasco și alții, C-215/96 și C-216/96, EU:C:1999:12, punctul 47, precum și Hotărârea Dalmine/Comisia, C-407/04 P, EU:C:2007:53, punctul 90).

49 În ceea ce privește capacitatea unei înțelegeri, care acoperă întregul teritoriu al unui stat membru, de a afecta comerțul dintre statele membre, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că o asemenea înțelegere are ca efect, prin însăși natura sa, consolidarea împărțirii piețelor la nivel național, împiedicând astfel întrepătrunderea economică dorită de Tratatul FUE (a se vedea Hotărârea Vereeniging van Cementhandelaren/Comisia, 8/72, EU:C:1972:84, punctul 29, Hotărârea Comisia/Italia, C-35/96, EU:C:1998:303, punctul 48, precum și Hotărârea Wouters și alții, C-309/99, EU:C:2002:98, punctul 95).

50 În speță, reiese din dosarul prezentat Curții că serviciile în cauză erau susceptibile să aibă un caracter transfrontalier, întrucât persoanele supuse obligației de aderare la unul dintre fondurile autorizate și angajatorii lor puteau să fie stabiliți în alte state membre și întrucât fondurile de pensii constituite în România puteau să aparțină unor societăți situate în alte state membre.

51 Astfel, deși este adevărat că accesul la această nouă piață a fondurilor de pensii private obligatorii era limitat la societăți omologate în acest scop în România, înțelegerea în discuție în litigiul principal a făcut mai dificilă pătrunderea pe piața românească a societăților stabilite în afara teritoriului românesc, care doreau însă să ofere în egală măsură servicii în sectorul economic vizat.

52 Această situație trebuie să fie considerată ca fiind susceptibilă să afecteze schimburile comerciale în cadrul pieței interne a Uniunii.

53 Rezultă că acordurile în discuție în litigiul principal pot fi calificate în sensul că restrâng concurența, tocmai din cauza obiectului lor, în sensul articolului 101 alineatul (1) TFUE.

54 În aceste condiții, numărul de persoane concret vizate de acordurile de repartizare în discuție în litigiul principal este lipsit de relevanță în scopul constatării existenței unei asemenea restrângeri a concurenței.

55 Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 83 din concluzii, obiectul anticoncurențial al unui acord de repartizare, în mod special capacitatea acestui acord de a produce efecte negative asupra pieței, nu poate depinde de numărul concret de clienți repartizați efectiv, ci numai de termenii și de finalitățile obiective ale acordului menționat, apreciate în lumina contextului economic și juridic în care acesta a fost încheiat.

56 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie interpretat în sensul că acorduri de împărțire a clienților precum cele încheiate între fonduri de pensii private în cauza principală constituie o înțelegere care are un obiect anticoncurențial, fără ca numărul de clienți vizați de aceste acorduri să poată fi relevant în scopul aprecierii condiției referitoare la restrângerea concurenței în cadrul pieței interne.

Cu privire la cheltuielile de judecată

57 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie interpretat în sensul că acorduri de împărțire a clienților precum cele încheiate între fonduri de pensii private în cauza principală constituie o înțelegere care are un obiect anticoncurențial, fără ca numărul de clienți vizați de aceste acorduri să poată fi relevant în scopul aprecierii condiției referitoare la restrângerea concurenței în cadrul pieței interne.

Semnături